

Moje knihovna je místem, kde (které)

Seminář knihoven regionu Uh. Hradiště

6. 8. 2019 KBBB Uh. Hradiště,
7. 8. 2019 Knihovna FK Uh. Brod

Několik málo informací úvodem....

Problematika GDPR

- ✓ Změna knihovního řádu – aktuální znění KŘ mít vyvěšené na viditelném místě v knihovně a na webových stránkách
- ✓ Obměna přihlášek
- ✓ AVS Clavius REKS
- ✓ Zabezpečený vstup do PC
- ✓ Protokol https

Rozvojové oblasti a nejdůležitější cíle Koncepce rozvoje regionálních funkcí knihoven 2018 - 2022

- ✓ Zlepšení **obsahu a kvality knihovních fondů**
- ✓ Systematické **odborné vzdělávání** knihovníků
- ✓ Podpora **regionálních automatizovaných knihovnických systémů** a zapojování do centrálních služeb včetně propagace
- ✓ Aktuální a funkční **webové stránky**
- ✓ Zlepšení využití **on-line katalogů** prostřednictvím propagace a vzdělávání knihovníků
- ✓ Podpora místní **regionální historie a tradic** v knihovnách
- ✓ Posilování **spolupráce knihoven s místními mateřskými a základními školami**

Statistika nemusí být jen souhrn nic
neříkajících čísel....

Statistika...

Tištěný statistický deník? AVS Clavius REKS a statistika

(Výpůjčky – brožury, internet – rychlost připojení)

Hlavní nabídka systému Clavius REKS

[Katalogizace](#) - [Evidence periodik](#)

[Přírůstkový seznam a statistika](#) - [Úbytkový seznam](#)

[Výpůjční protokol](#) - [Statistika výpůjček](#) - [Informace o čtenáři](#)

[Informace o dokumentu](#) - [Informace o poplatcích](#)

[Nápověda](#)

[Odhlášení](#)

STATISTIKA VÝPŮJČEK

Za období : -

Statistika výpůjček od 01.01.2017 do 31.12.2017

Uživatelé knihovny	
Registrovaní čtenáři celkem :	154
Z toho jen čtenáři do 15-ti let :	50

Počet návštěvníků : 1906

Počet výpůjček CELKEM :	3486
- z toho prolongací :	577
- z toho prezenčně :	5
Počet výpůjček knih :	3455
Počet výpůjček periodik :	15
Počet výpůjček ostatních :	16

Výpůjčky knih podle tématiky	
Beletrie půjčená dospělým :	2566
Naučná literatura dospělým :	173
Beletrie půjčená dětem :	673
Naučná literatura dětem :	43

Vypočteno : 23.07.2018 13:31

[Zpět](#)

Postřehy ze statistik 2018 – neprofesionální knihovny (60 knihoven)

- **Půjčují se periodika?**
- 10 knihoven z 60 odebírá více než 5 titulů – vyplatí se to? Porovnání výpůjček mezi jednotlivými roky.
- 32 knihoven z 60 neodebírají periodika žádná.
- Počet odebíraných periodik u neprofesionálních knihoven celkem: 129 (srovnatelné s rokem 2017).
- **Jaký byl přírůstek knih u neprofesionálních knihoven?**
- Oproti roku 2017 byl přírůstek knih menší o 362 knih.
- Žádný přírůstek: 3 knihovny, více než 100 knih: 18 knihoven.
- **Úbytky knih:** srovnatelné s rokem 2017 (12 145 vyřazených sv.)
- Více než 500 knih se vyřadilo v 11 knihovnách.

Postřehy ze statistik 2018 – neprofesionální knihovny (60 knihoven)

- **Registrovaní uživatelé:**
- V roce 2018 o 5 méně (3 788) než v roce 2017.
- Méně než 10 registrovaných čtenářů vykážalo pouze 6 knihoven.
- Žádný registrovaný dětský čtenář: 4 knihovny.
- Žádný návštěvník internetu: 31 knihoven.
- **Akce:** 19 knihoven v roce 2018 neuskutečnilo žádnou vzdělávací ani kulturní akci.
- **Prolongace - umíme v AVS prodlužovat výpůjčky?**
- 17 knihoven neprovedlo ani 1 krát prodloužení výpůjčky u čtenáře.
- **MVS** využilo 31 knihoven, celkem bylo podáno 1589 požadavků.

Postřehy ze statistik 2018 – neprofesionální knihovny (60 knihoven)

- **VF soubory:** nejvíce půjčených knih na knihovnu bylo 657, nejvíce souborů na knihovnu bylo 6.
- **Wifi připojení:** 35 knihoven (srovnatelné s rokem 2017).
- **Kopírovací služby:** 19 knihoven.
- **Vstupy do on-line katalogu** mimo knihovnu: 0 vykázalo 31 knihoven.
- **Vstupy do čtenářského konta:** 0 vykázalo 40 knihoven (z toho 11 vykázat nemohlo – nepůjčují přes AVS).
- **Náklady na KF:** žádný příspěvek na nákup knih – 11 knihoven.
- **Bezbariérový přístup:** 23 knihoven.

Statistický sumář - razítko OÚ! Ne knihovny!

Za údaje zodpovídá OÚ

Dodání v požadovaném termínu!!!!

Změny ve statistickém vykazování pro rok 2019

Ve statistickém sumáři pro rok 2019 jsou přidány 2 nové řádky:

návštěvníci ostatních akcí, jejichž hlavním pořadatelem není knihovna (ř. 0209)

ostatní akce, jejichž hlavním pořadatelem není knihovna (ř. 0418)

Nezapomínat sledovat tyto dva nové statistické ukazatele

Pořádek v dokumentech knihovny

Dokumentace knihovny - co zakládat a uchovávat?

- Statistické sumáře, statistické deníky, aktuální seznamy výpůjček z VF, seznamy vyřazených knih, protokoly z revize, faktury ke knihám.
- **V žádném případě nevytvářet a nezakládat seznamy čtenářů**

Webové stránky knihoven regionu

**Webovou stránku mají
všechny knihovny!**

<https://www.knihovnabbb.cz/adresar-knihoven-regionu>

Mailová adresa knihovny –
povinností vybírat schránku v
době půjčovni; minimálně
však jedenkrát týdně.

Webnode.cz

Nové obchodní podmínky
(Jarmila Skalická)

Webové stránky – aktuálnost

Zkontrolovat jaké informace
jsou uvedeny i na stránkách
obce. (Změna provozní doby
od 1.1.2016, nové knihy ve
fondu z roku 2015, statistické
ukazatele dva roky staré,
neaktuální odkaz na
stránky....., aj).

Součástí obecních stránek:
odkaz na stránky knihovny a
na on-line katalog.

Moje knihovna je místem, kde
(které)

Moje knihovna je místem,....

... kde se čtenáři cítí dobře.

... kde se schází čtenáři všech věkových kategorií.

... kde to žije.

... kde to voní knihami a čtenář si má z čeho vybrat.

...kde nejsou přeplněné regály nečtených knih.

Moje knihovna je místem,....

... kde je dostatek prostoru pro různé aktivity.

... které má plány a vize do budoucnosti.

... kde nejsou překážky bránící rozvoji.

... které se umí zviditelnit a propagovat své služby.

... kde nechybí elán, nadšení, motivace a...

ZAPÁLENÝ KNIHOVNÍK

...kde se čtenáři cítí dobře

... je místem odpočinku, klidu, pohody.

- **Prostor** - musí být přívětivý i bezpečný zároveň.
- **Prostor** musí být čistý, uklizený, útulný, uspořádaný....

Kdy se u vás v knihovně naposledy malovalo..?

Kdo v knihovně zodpovídá za úklid?

• **Knihovník** – základ knihovny – on určuje složení fondu, vzhled a aktivity knihovny. Nesmí chybět ochota, vstřícnost, empatie a úsměv...

• **Oboustranná spokojenost:** touha po spokojených čtenářích. Ptáme se jich, po čem touží oni, a snažíme se jim vyjít vstříc.

• **Pravidlo** - v knihovnách čtenáři musí najít to, o co mají zájem.

Pohoda, klid, čistota.....

...kde se schází čtenáři všech věkových kategorií

... knihovna má co nabídnout, nabídka služeb je pestrá a různorodá.

- **Dobrá nálepka knihovny:** lidé v obci (ve městě) jsou spokojenější, protože knihovna pro ně zajišťuje dostupnou a kvalitní zábavu. Vědí, že jejich děti jsou po škole v bezpečném a podnětném prostředí a že oni sami, kdykoli potřebují, najdou v knihovně místo pro odpočinek a uvolnění.

- **Doplnit něco navíc:** společenské hry, tematické kufříky/tašky, audioknihy, umožnit trávení volného času školákům, donáškovou službu, zajímavé besedy, kulturní akce, dílničky, vzdělávací lekce, Wi-Fi připojení

- Dětské koutky, pohodlný sedací nábytek, regionální historie, společné čtení

- **Překvapit čtenáře** – možnost uvařit kávu, čaj, zapůjčení brýlí, tašky na knihy

- **Ptát se svých čtenářů**, co jim chybí - dotazník

Tematické kufříky

Společenské hry, vaky, čtenářský koutek

- Barevný tisk
- Skener
- Kroužková vazba
- Laminování

PROMĚTE JIŽ VĚTŠÍ

Stolní hry

E - KNIHY

SEMÍNKOVNA
SÁZEJ, SKLÍZEJ, SDÍLEJ...

citace PRO

Validační místo
mojeID

facebook

LEKOTÉKA

Free
Wi Fi

... kde to žije

... vzdělávací a kulturní akce, výlety, spolupráce s místními organizace, spolky, zapojování se do společenského života obce

- Knihovna by měla být instituce, která vytváří společenský život obce.
- Nemůžeme knihovny vnímat jen jako prostou výpůjční službu.
- Je potřeba se přestat separovat a dělat akce společně – místní spolky, organizace
- Čtenáře vnímat nejen jako své zákazníky, ale jako partnery a spolutvůrce knihovny
- Akce knihoven – celostátní:** Březen měsíc čtenářů, Noc s Andersenem, Týden knihoven, Den pro dětskou knihu, Už jsem čtenář – Knížka pro prvňáčka

...kde to žije

Aneb náměty na zajímavé akce v malých knihovnách

- Knihovna o prázdninách – pro děti připraveny nejen knížky, ale i pohádkové hádanky, křížovky, kvízy a hlavolamy
- Výtvarné soutěže
- Vyhlášení nejlepší čtenářky, čtenáře (sestavy z Clavia)
- Vědomostní soutěže, křížovky, kvízy a literární testy
- Předčítání z knih
- Venkovní akce – po stopách předků, procházka lesem, hledáme poklad
- Čtenářský kroužek při knihovně
- Výstava záložek, origami z vyřazených knih, výstava starých fotografií, atd.
- Cestopisné besedy
- Hrátky s paměti, aktivní senior – pravidelné setkávání (výživa, zdraví, zahrada, internet,...)

Kde to žije.....

Výstavka záložek

Výstavka kuriózních knižních záložek
aneb Co jsme našli v knihách...

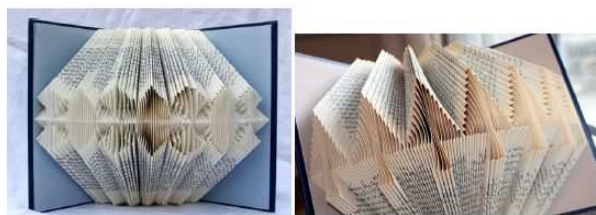

„Jak před dveře rohožka,
ke knize patří záložka“

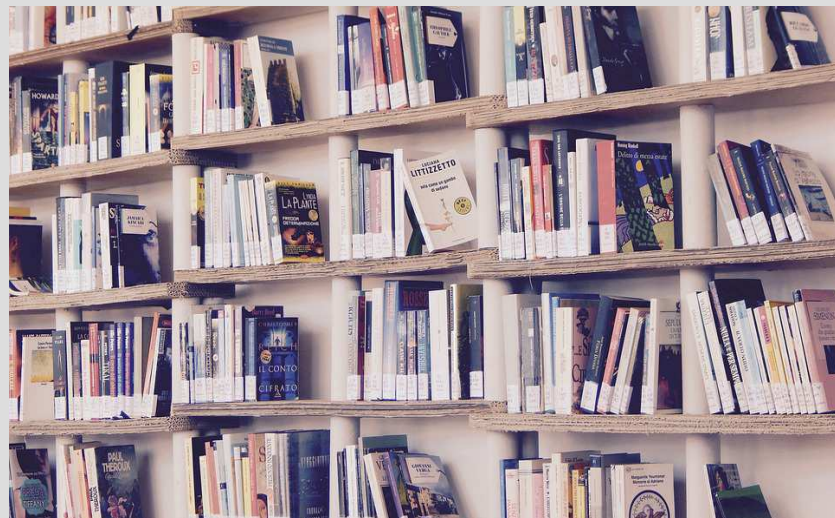
Origami z vyřazených knih

Origami z vyřazených knih

...kde to voní knihami a čtenář si
má z čeho vybrat

**Základem knihovny je a vždy
bude knihovní fond**

Bohatý

Kvalitní

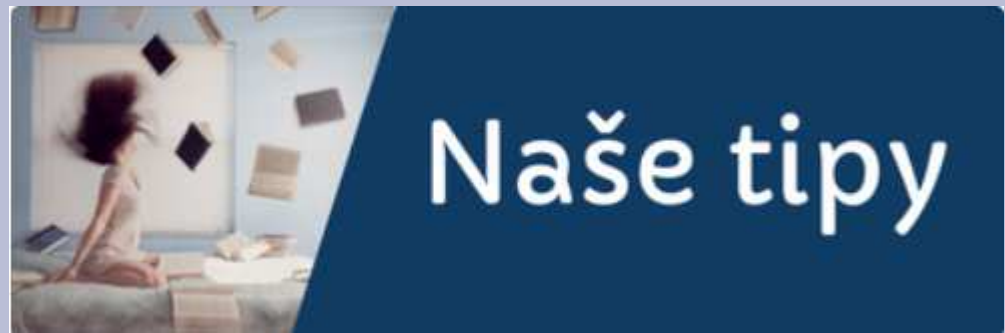
Aktuální

Rozmanitý

Dobře přístupný

BELETRIE

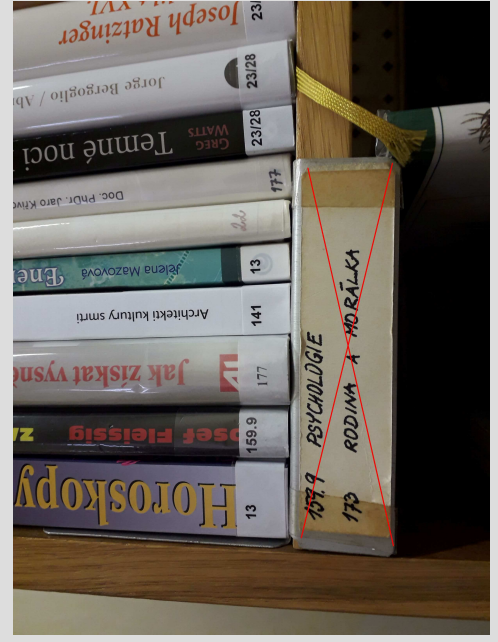
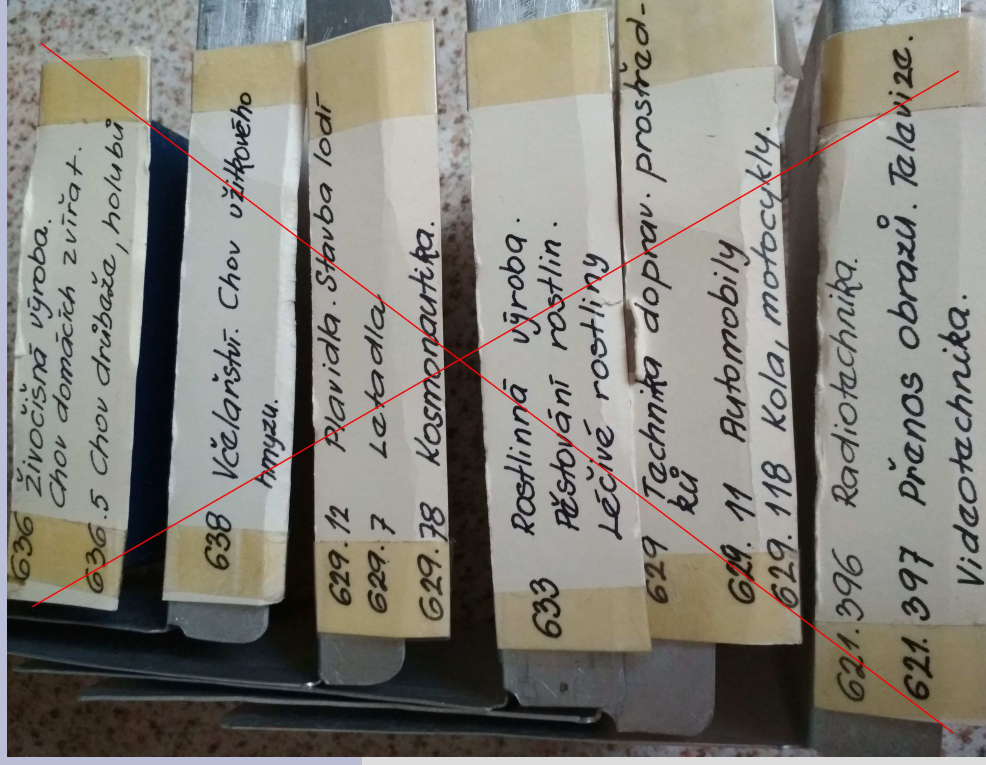

- ✓ **Značení a orientační systém**
- ✓ Tématické uspořádání KF (komiksy, sci-fi, regionální literatura, historické romány „young adult“ ...)
- ✓ Piktogramy
- ✓ Abeceda, zarážky, rozřadovače na naučnou literaturu
- ✓ Znaký MDT, členění dětské literatury
- ✓ **Doporučování knih čtenářům**
- ✓ **Výstavky knih** (nejenom nových knih), co doporučuje knihovnice, knihy na dovolenou, knihy pro dlouhé zimní večery, atd.

... finance na nákup knih, VF- aktivní spolupráce

Doplňování knih - výběr a nákup knih

- Dostatek nových dokumentů.
- VF – využívat této služby, pravidelně doplňovat vlastní KF knihami z VF.
- Propagace knižních novinek.

„Nemůžeme přece po čtenáři chtít, aby navštěvoval knihovnu, která ho nijak neoslovuje, která ho vrací do absurdity a směšnosti let minulých, nepočítá s tím, že je lačný a inteligentní, ignoruje ho...“

Propagace novinek

Obecní knihovna ve Starém Hrozenkově

1 hod · €

Přijďte si vypůjčit některou z našich nových knih...

Knihy pro dospělé

Knihy pro děti

...kde nejsou přeplněné regály nečtených knih

...práce s KF, vyřazování, obalování knih

KF „ne, že by měl být aktuální, ale on takový prostě být musí!“

Probrat knižní fond (důležitá kvalita, ne množství)

Knižní dary od místních občanů
Nebrat vše!

Dát vyřazeným knihám novou
šanci - Bazar knih

Standard pro dobrý fond

• Zlatý fond české a světové literatury:

- doporučení NKP co by v knihovně nemělo chybět

https://ipk.nkp.cz/odborne-cinnosti/knihovni-procesy/akvizice/01_Akvizice.htm

Knihovní fond - proces vyřazování

Každá knihovna má:

přírůstkový a úbytkový seznam

a

přírůstek – úbytek = stav knihovního fondu

V knihovnách se vyřazují:

- a) knihy, které jsou obsahově zastaralé a bezvýznamné
- b) duplikáty a multiplikáty
- c) knihy opotřebované, neúplné nebo poškozené
- d) knihy ztracené
- e) knihy s minimálním nebo žádným využitím

Aktualizace knihovního fondu

Kam s vyřazenými knihami?

„Provozovatel knihovny je podle knihovního zákona (§ 17, odst. 3) povinen nabídnout knihovní jednotky, vyřazované podle písmene a) a b), ke koupi provozovateli jiné knihovny téhož druhu, a pokud takový provozovatel odmítne, provozovateli knihovny, která je součástí školy. Pokud nebyly takto odkoupeny, nabídne je ke koupi jinému zájemci. Pokud nebyly ani takto odkoupeny, může je darovat nebo zlikvidovat.“

Standard pro dobrý fond

- Velikost fondu (rozsah) není kritériem kvality
- Menší a vysoce kvalitní fond je využíván více než fond zastaralý
- **Základní fond:** 60 – 70%, **aktuální fond:** 30 - 40%
- **IFLA:** celkový rozsah KF – počet 2 – 3 knihovní jednotky na obyvatele
- Minimální rozsah KF pro nejmenší knihovny – nad 2500 knihovních jednotek
- **Zásada:** udržovat rovnováhu mezi nakoupenými a vyřazenými dokumenty
- Vyřazování KF – musí být schváleno zřizovatelem
- https://ipk.nkp.cz/docs/2017_Metodicky_pokyn_MK_akvizice.pdf

**Čím více knih - tím více
výpůjček? Omyl! Toto
tvrzení rozhodně neplatí**

Není potřeba mít regály plné nečtených knih.....

Revize knihovního fondu

Revize knihovního fondu slouží jednak ke zjištění skutečného stavu knihovního fondu a rovněž k odstranění nedostatků v evidenci.

Knihovní zákon ukládá provozovateli knihovny do 100 000 knihovních dokumentů provádět revize jednou za 5 let.

Plán revizi:

<https://www.knihovnabbb.cz/plan-revizi>

...kde je dostatek prostoru pro různé aktivity

...I malý prostor může působit velkým dojmem

- Vytvořit prostor? Kouzelníci nejsme, ale jde to!
- Efektivní uspořádání prostoru knihovny
- Vyřadit zastaralé knihy, odstranit přebytečné regály a mohutný nábytek, který zabírá místo (židle, stoly...)
- Pořídit menší výpůjční pult
- Pozor – knihovna není odkladiště věcí!
- Při pořizování nových regálů myslet na manipulaci s regály (kolečka)
- Pořídit vaky, sedáky, křesílka....
- Využít prostor před knihovnou a případných prostor v budově knihovny

Není to vždy jen o prostoru....

...je místem, které má plány a vize do budoucnosti

Důležitá koncepce, cíle a dobrá spolupráce s OÚ

- Je potřeba si položit otázky: jaké máme vize, realizovatelné plány? Co brání rozvoji naší knihovny? Jaké jsou překážky?
- Začít u sebe - vzdát se starých věcí a dělat věci nové
- Kombinovat vizi knihovny s vizí obce
- **Probudit zastupitele, kteří poskytnou obci důstojnou a reprezentativní knihovnu**
- **A cílem by mělo být:** každá špatná knihovna se musí změnit v knihovnu dobrou!

Nemusíme hned pomýšlet na cíle nejméně dosažitelné.....

....kde nejsou překážky bránící rozvoji

- **Překážka?!** OÚ, finance, prostory, nevědomost knihovníka, nezájem a pasivita knihovníka.....
- **Překážka?!** Absence náležitého ocenění, nedocenění činnosti knihovníků zřizovatelem a nepochopení potřeb knihoven.
- Knihovníci stále musí prokazovat, že umí reagovat na změny, které doba přináší.
- Na knihovníky se kladou stále větší požadavky týkající se znalostí a dovedností.
- Vzdělávání knihovníků – standard vzdělávání
- Bez aktivních knihovníků a nových nápadů to prostě nejde!!!!

Doporučený standard dobrého knihovníka

Vstřícnost v jednání s uživateli knihovny

Ochota zajistit uživatelům požadované knihy

- z vlastního fondu
- z fondu výměnného souboru
- z jiné knihovny prostřednictvím MVS

Aktivně průběžně doplňovat fond knihovny

– vybírat nové knihy do stálého fondu i do výměnných souborů

Zvládat práci s on-line katalogy knihoven

Zvládat práci s internetem a pomáhat uživatelům, kteří nejsou v jeho užívání zbláhli

Dohlížet na obsah webových stránek knihovny

Aktivně se starat o vzhled knihovny

- pravidelně rovnat knižní fond
- podle potřeby přebalovat knihy
- průběžně vyřazovat opotřebované knihy
- podílet se na vyřazování zastaralých knih
- iniciovat obměnu technického vybavení knihovny
- iniciovat obměnu mobiliáře

Pořádat v knihovně kulturní, vzdělávací a výchovné akce

Podílet se na přípravě grantů na vybavení a činnost knihovny (VISK, Knihovna 21. století...)

Přebírat nové knihy a výměnné soubory, potvrzovat dodací listy

Průběžně sledovat čerpání peněz na nákup fondu

Průběžně vést statistický deník, v termínu odevzdat roční statistický výkaz

Účastnit se vzdělávacích akcí, pořádaných metodickým oddělením a SVKUL

Aktivně reagovat na novinky v oboru

Zdroj:

Severočeská
vědecká
knihovna Ústí
nad Labem

...které se umí zviditelnit a propagovat své služby

- Je potřeba kvalitní služby nejen poskytnout, ale také je úspěšně nabízet a bojovat o čtenáře jako o zákazníka!
- Co nabízíme, v jaké kvalitě a za jakých podmínek?
- Umět prodat svoji práci, nestydět se za to, že to děláte dobře
- Facebook, webové stránky, místní zpravodaj
- Knihovnická periodika (Čtenář, Bulletin SKIP)

“Naše knihovna se má čím pochlubit!”

Hledám knihovnu.....

...kde nechybí elán, nadšení, motivace

- Nechejte se inspirovat u sousedů a pokuste se tu svou knihovnu povýšit na kulturní centrum obce
- „Neusnout na vavřínech“

Knihovník je přece věčný optimista, který i v těch nejtěžších, nejdramatičtějších situacích dovede nalézt pozitiva.

A co potřebuje dobrá knihovna???

...empatické knihovníky, příjemné prostředí, úžasný fond, nekonečné množství kreativity, zapálení pro věc, jistou dávku optimismu, vyřazení některých slov ze slovníku (např. to nejde, nikdo nepřijde) a v neposlední řadě také „otrávení“ ovzduší knihovny pozitivní energií, kterou se nakazí každý, kdo do ní strčí třeba jen nos.

„Časopis Čtenář“

A co může malé knihovně pomoci, aby....

... byla knihovna moderní institucí, která uchovává tradice a zvyky v obci, místem, kam může přijít každý, cestou k informacím, příjemným a kreativním místem pro setkávání a dobrou vizitkou obce...?

... kromě financí také...

ostatní knihovny,
příklady a nápady
jiných knihoven,
metodici a pracovníci
profesionálních knihoven,
kurzy a školení
pro knihovníky

(*náslechy besed: <https://www.knihovnabbb.cz/besedy-a-lekce-informaticke-vychovy-pro-zakladni-skoly>*),

vstřícnost obce,....

Využívání dotačních programů MK ČR - VISK3

Podpora technologického vybavení knihoven

Dotace se poskytuje maximálně do výše 70% rozpočtovaných nákladů na celý projekt.

PC Notebook
Multifunční zařízení
Kopírka skener tiskárna
Zvukové zařízení

Dataprojektor
plátno
Tablet
čtečka

LCD panel

Zajímavé odkazy nejen pro inspiraci

- **Webové stránky KBBB:**

<https://www.knihovnabbb.cz/pro-knihovny>

- **Knihovnické minimum:**

<https://www.kfbz.cz/knihovnicke-minimum-2019>

- **Fotografie z knihoven pro inspiraci:**

https://greta.rajce.idnes.cz/Knihovny_pro_inspiraci

Jméno: knihovny, Heslo: inspirace

- **Vybavení knihoven:**

https://eshop.ceiba.cz/vybaveni_knihoven

- **Metodické centrum pro výstavbu a rekonstrukci knihoven**

<https://mocrk.mzk.cz/>

- **Manuál vesnického knihovníka:**

https://mocrk.mzk.cz/files/uploads/dokumenty_ke_stazeni/Poličko_manual_vesnického_knihovníka.pdf

- **Aplikace vhodná pro informační besedy a lekce (množství kvízů)**

<https://www.jetpunk.com/cz/all>

Důležité kontakty

- **Regionální útvar:**

Bc. Markéta Petru, petru@knihovnabbb.cz
tel. 572 552 225, 724 151 723

Marta Doležalová, dolezalova@knihovnabbb.cz
tel. 572 551 250

- **Výměnný fond a správa webových stránek:**

Jarmila Skalická, vf@knihovnabbb.cz
tel. 572 553 187

- **Nákup a zpracování fondu:**

Mgr. Libuše Pavlicová, pavlicova@knihovnabbb.cz
tel. 572 551 250

Závěrem knihovny ve fotografiích

Knihovna Kněžpole „před a po“

Knihovny ve fotografiích

Knihovna Tupesy
(nové regály)

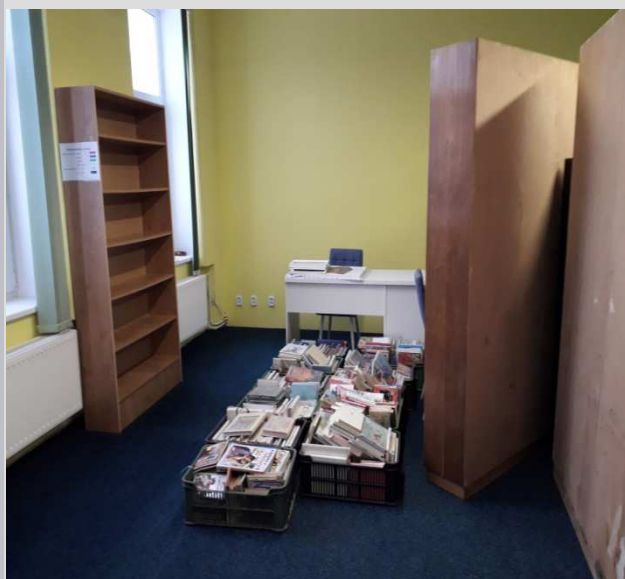

Knihovna Košíky

Knihovny ve fotografiích

Knihovna Sušice „před a po“

Knihovny ve fotografiích

Knihovna Salaš „před a po“

A to už je opravdu vše.....

Za pozornost děkují:

Markéta Petřů petru@knihovnabbb.cz

Marta Doležalová dolezalova@knihovnabbb.cz

Jarmila Skalická vf@knihovnabbb.cz